

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

30 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

președinte

judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

a judecat recursurile declarate de către avocatul Movilă Corina, în numele inculpatei Ulețcaia Tatiana, și de către avocatul Ciocanu Aliona, în numele inculpatului Ilieș Veaceslav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 aprilie 2022, în cauza penală privindu-i pe

Ilieș Veaceslav Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxxx și domiciliat în xxxxx

și

Ulețcaia Tatiana Xxxxx, născută la xxxxx,
originară și domiciliată în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.08.2017 – 20.06.2019;

Instanța de apel: 08.08.2019 – 24.06.2022;

Instanța de recurs: 06.10.2022 – 30.01.2024.

Asupra recursurilor declarate, completul de judecată

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoreiei Bălți, sediul Sîngerei, din 20 iunie 2019:

Ilieș Veaceslav a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 45 alin. (2), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Ulețcaia Tatiana a fost achitată de învinuirile aduse în baza art. 45 alin. (2), 191 alin. (2) lit. b) și art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost soluționată chestiunea cu privire la corpurile delictive.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, prima instanță a reținut că:

Ilieș Veaceslav se învinuiește că acționând în complicitate cu *Ilieș Oleg* (în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată), urmărind scopul de profit și având intenția directă de a însuși ilegal bunurile bazei didactico-științifice or. Sîngerei a Universității Libere Internaționale din Moldova încredințate în administrare ultimului în baza unor documente unice, în scopul asigurării integrității acestora, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și admitând în mod conștient survenirea acestora, în luna aprilie 2015, aflându-se pe teritoriul bazei didactico-științifice din or. Sîngerei a Universității Libere

Internaționale din Moldova, unde s-a deplasat cu automobilul personal de model „Volkswagen transport”, cu n/î xxxxx, de culoare albă, a însușit ilegal cereale și anume: 450 kg de porumb în valoare de 900 lei, pe care le-a încărcat în automobilul personal, după care cu marfa însușită a părăsit locul comiterii infracțiunii.

Tot **Ilieș Veaceslav**, acționând în complicitate cu *Ilieș Oleg* (în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată), urmărind scopul de profit și având intenția directă de a însuși ilegal bunurile bazei didactico-științifice or. Sîngerei a Universității Libere Internaționale din Moldova încredințate în administrare ultimului în baza unor documente unice, în scopul asigurării integrității acestora, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și admitând în mod conștient survenirea acestora, în luna iunie 2015 a însușit ilegal 1100 kg de grâu în valoare de 2 200 lei și 1050 kg porumb în valoare de 2 100 lei.

Astfel, prin acțiunile sale Ilieș Veaceslav, în complicitate cu *Ilieș Oleg* (în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată), a cauzat Universității Libere Internaționale din Moldova un prejudiciu material în valoare totală de 5200 lei.

Aceste acțiuni ale inculpatului Ilieș Veaceslav, acuzarea le-a încadrat în baza art. 42 alin. (5), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal – *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, săvârșite de mai multe persoane.*

Ulețcaia Tatiana se învinuiește că acționând în complicitate cu *Ilieș Oleg* (în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată), urmărind scopul de profit și intenția directă de a însuși ilegal bunurile bazei didactico-științifice or. Sîngerei a Universității Libere Internaționale din Moldova încredințate în administrare ultimului în baza unor documente unice, în scopul asigurării integrității acestora, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și admitând în mod conștient survenirea acestora, în luna iunie 2015, introducând date denaturate în procesele-verbale de ieșire a animalelor și păsărilor în perioada 01-31 iunie 2015 și actul de utilizare din 30 iunie 2015, potrivit cărora precum că se atestă decesul a o mie opt sute douăzeci și opt găini tinere în valoare de 45700 lei și un porc cu greutatea de 100 kg în valoare de 3000 lei, de facto păsările și animalele menționate, fiind însușite de către Ulețcaia Tatiana și Ilieș Oleg.

Astfel, prin acțiunile sale Ulețcaia Tatiana în complicitate cu *Ilieș Oleg* (în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată) au cauzat Universității Libere Internaționale din Moldova un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 48 700 lei.

Aceste acțiuni ale inculpatei Ulețcaia Tatiana, acuzarea le-a încadrat în baza art. 42 alin. (5), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal – *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, săvârșite de mai multe persoane, în proporții considerabile.*

Tot Ulețcaia Tatiana se învinuiește că, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu *Ilieș Oleg* (în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată), având scopul creării artificiale a unei alte realități, au introdus date denaturate în procesele-verbale de ieșire a animalelor și păsărilor în perioada 01-31 iunie 2015 și actul de utilizare din 30 iunie 2015, potrivit cărora precum că se atestă decesul a 1828 găini tinere în valoare de 45700 lei și un porc cu

greutatea de 100 kg în valoare de 3000 lei, de facto păsările și animalele menționate fiind însușite de către Ulețcaia Tatiana și Ilieș Oleg, faptul că semnăturile din actele menționate aparțin ultimilor confirmându-se prin raportul de expertiză nr. 3504 din 25.06.2016.

Aceste acțiuni ale inculpatei Ulețcaia Tatiana, acuzarea le-a încadrat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal – *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, car acordă drepturi și eliberează de obligații, săvârșite de două persoane.*

3. Sentința a fost atacată, în termen, de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Oficiul Nord, Gratii Tudor, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

Ilieș Veaceslav să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42 alin. (5) art. 191 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 1300 unități convenționale, echivalentul a 26000 lei (unitatea convențională la momentul săvârșirii infracțiunii – 20 lei);

Ulețcaia Tatiana să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza:

- art. 42 alin. (5) art. 191 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 1300 unități convenționale, echivalentul a 26000 lei (unitatea convențională la momentul săvârșirii infracțiunii – 20 lei);

- art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 900 unități convenționale, echivalentul a 18000 lei (unitatea convențională la momentul săvârșirii infracțiunii – 20 lei).

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor numite, a-i stabilit pedeapsă definitivă sub formă amendă în mărime de 2000 unități convenționale, echivalentul a 40000 lei (unitatea convențională la momentul săvârșirii infracțiunii – 20 lei).

A admite integral acțiunea civilă.

În motivarea apelului, procurorul a invocat că prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 95 și 101 Cod de procedură penală și a reținut greșit inutilitatea unor probe, care întrunesc toate calitățile unei probe ce poate fi pusă la baza unei sentințe de condamnare, făcând concluzii care nu se racordă la ansamblul probatoriu acumulat.

Totodată, sentința de achitare, în cazul în care nu s-a constatat existența faptei infracțiunii se adoptă atunci când faptele incriminate inculpatului nu au avut loc ori când consecințele indicate în învinuire s-au produs în urma acțiunilor persoanei căreia i s-a pricinuit dauna sau indiferent de voința cuiva, de exemplu, cazul fortuit (fapta săvârșită fără vinovăției).

La fel, în sentința judecătorească instanța urmează să indice, în partea descriptivă a sentinței de achitare, care anume este temeiul de achitare, în baza căruia inculpatul este recunoscut nevinovat relativ la fiecare articol (punct, alineat, episod al învinuirii) al legii penale.

În speța dată, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, deoarece din partea descriptivă se motivează soluția de achitare prin prisma altui temei de achitare decât cel indicat în dispozitivul hotărârii.

Astfel, partea acuzării consideră, că vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor incriminate se confirmă pe deplin prin probatoriul legal acumulat și

anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate Scutaru Ghenadie, a martorilor Ciugureanu Grigore, Ceachir Ion, Spoială Alina, Răilean Anatolie, Fiodorov Angela, Rotari Mihail, Plisiuc Cornel, Turcu Natalia, Rotaru Andrei, Basistii Boris, Bencovschi Mihail, Ciripida Iurie, Cucoară Vasile, Andronic Ion, Mîrza Valentin, Mîrza Marin, Moldovanu Pavel, Cazac Alexei, Băbălău Vasile, precum și la materialele cauzei și anume: proces-verbal de cercetare la fața locului din 20.04.2016, prin care au fost supuse examinării copiile autentice anexate la procesul-verbal de audiere a martorului Spoială Alina și anume: mișcarea hranei la depozit din 01.05.2015; situația mișcării animalelor și păsărilor la fermă pe luna mai 2015; originalele proceselor-verbale de ieșire, constatându-se în mediu cantitatea de hrană la cap pe zi; proces-verbal de ridicare din 08.10.2015, prin care de la contabilul Gurdiga Natalia reprezentantul ULIM s-au ridicat: copia contractului individual de muncă nr. 351 din 10.08.2014 încheiat între ULIM și Ilieș Oleg pe două file; copia contractului din 10.08.2014 nr. 67 încheiat între ULIM și Ilieș Oleg pe o filă; copia actului de predare-primire din 13.08.2014 pe două file din hîrtie format A 4; copiile facturilor pe 31 file; proces-verbal de cercetare la fața locului din 09.10.2015, prin care au fost supuse cercetării actele ridicate de la reprezentantul ULIM, constatându-se faptul că Ilieș Oleg activa legal la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei în temeiul contractului individual de muncă, având răspundere materială pentru bunurile primite de la fostul director la bazei în temeiul actului de predare-primire a bunurilor materiale din 13.08.2014 și a facturilor examinate; proces-verbal de ridicare din 08.10.2015, prin care de la contabilul Gurdiga Natalia reprezentantul ULIM s-au ridicat: originalele foilor de parcurs pentru autoturisme; originalul facturii fiscal seria și nr. WB nr. 0335881, din 03.08.2015, pe o filă; originalul actului de retur a mărfurilor din 03 august 2015, pe o filă; originalul facturii fiscal seria și nr. WI nr. 5232368, din 02.04.2015, pe o filă; copia autentică a contractului individual de muncă nr. 351 din 10.08.2014, pe o filă; copia autentică din 10.08.2014, pe o filă; copia buletinului de identitate a Ilieș Oleg, pe o filă; lista persoanelor care au activat la baza didactico-științifică din or. Sîngerei, pe perioada de timp 01.08.2014-30.06.2015, pe o filă; originalele facturilor fiscale; corpurile delict-originalele foilor de parcurs pentru autoturisme; actul de utilizare din 30.06.2015, pe o filă; originalelor proceselor-verbale de ieșire (pieri) a animalelor și păsărilor pe 30 file, ridicate la 10.02.2016 de la Ilieș Oleg în incinta sediului organului de urmărire penală pe str. Columna 130, mun. Chișinău, corpul delict, proces-verbal de cercetare fața locului din 05.04.2016 în cadrul căruia au fost cercetate și originalele proceselor-verbale a animalelor și păsărilor pierite ridicate de la Ilieș Oleg; raport de expertiză nr. 34/12/1-R-3504 din 25.06.2016 potrivit căruia semnaturile de la rubrica „Șeful fermei” din procesul-verbal de ieșire a animalelor și păsărilor nr. 1 din 15.09.2015, procesele-verbale de ieșire a animalelor și păsărilor.

De asemenea, că nerecunoașterea vinovăției de către inculpați nu echivalează cu achitarea acestora, acest fapt, fiind doar o metodă de a denatura stabilirea adevărului și de a se eschiva de la răspunderea penală, iar la stabilirea pedepsei inculpaților urmează a se ține cont de prevederile art. 7, 61 și 75 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 aprilie 2022 a fost admis apelul, casată total decizia, rejudecată cauza și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Ulețcaia Tatiana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza:

- art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 220 (două sute douăzeci) unități convenționale, echivalent a 4400 (patru mii patru sute) lei și liberată de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție;

- art. 42 alin. (5), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalent a 10000 (zece mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activitate de gestionare a mijloacelor bănești pe termen de 2 (doi) ani.

Ilieș Veaceslav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 42 alin. (5), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalent a 10000 (zece mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activitate de gestionare a mijloacelor bănești pe termen de 2 (doi) ani.

A fost admisă acțiunea civilă și dispusă încasarea din contul:

Tatianeii Ulețcaia în beneficiul Universității Libere Internaționale din Moldova prejudiciul material în mărime de 48700 (patruzeci și opt mii șapte sute) lei.

Ilieș Veaceslav în beneficiul Universității Libere Internaționale din Moldova prejudiciul material în mărime de 2100 (două mii o sută lei) lei.

A fost soluționată chestiunea cu privire la corpurile delictive.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a constatat că:

Ilieș Veaceslav acționând în complicitate cu o persoană în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată, ex-șeful bazei didactico-științifice a Universității Libere Internaționale din Moldova din or. Sîngerei, angajat în baza contractului individual de muncă nr. 351 din 10 august 2014, în perioada lunii aprilie 2015, a însușit ilegal prin complicitate bunurile aflate în administrarea ultimului în următoarele circumstanțe:

Ilieș Veaceslav, acționând în complicitate cu o persoană în privința căreia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată în procedură separată, urmărind scopul de profit și având intenția directă de a însuși ilegal bunurile bazei didactico-științifice or. Sîngerei a Universității Libere Internaționale din Moldova încredințate în administrare ultimului în baza unor documente unice, în scopul asigurării integrității acestora, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și admitând în mod conștient survenirea acestora, în luna aprilie 2015, aflându-se pe teritoriul bazei didactico-științifice din or. Sîngerei a Universității Libere Internaționale din Moldova, unde s-a deplasat cu automobilul personal de model „Volkswagen transporter”, cu n/î xxxxx, de culoare albă, a însușit ilegal cereale și anume: 1050 kg de porumb în valoare de 2100, pe care le-a încărcat în automobilul personal, după care cu marfa însușită a părăsit locul comiterii infracțiunii.

Astfel, prin acțiunile sale Ilieș Veaceslav în complicitate cu persoana în privința căreia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată, a cauzat Universității Libere Internaționale din Moldova un prejudiciu material în valoare totală de 2100 lei.

Aceste acțiuni ale lui Ilieș Veaceslav instanța de apel le-a încadrat în baza art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (2) lit. b) Cod penal – *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite de două persoane.*

Ulețcaia Tatiana acționând în complicitate cu o persoană în privința căreia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată, urmărind scopul

de profit și intenția directă de a însuși ilegal bunurile bazei didactico-științifice or. Sîngerei a Universității Libere Internaționale din Moldova încredințate în administrare ultimului în baza unor documente unice, în scopul asigurării integrității acestora, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și admitând în mod conștient survenirea acestora, în luna iunie 2015, introducând date denaturate în procesele-verbale de ieșire a animalelor și păsărilor în perioada 01-31 iunie 2015 și actul de utilizare din 30 iunie 2015, potrivit cărora precum că se atestă decesul a o mie opt sute douăzeci și opt găini tinere în valoare de 45700 lei și un porc cu greutatea de 100 kg în valoare de 3000 lei, de facto păsările și animalele menționate, fiind însușite de către Ulețcaia Tatiana și Ilieș Oleg.

Astfel, prin acțiunile sale Ulețcaia Tatiana în complicitate cu persoana în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată au cauzat Universității Libere Internaționale din Moldova un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 48 700 lei.

Aceste acțiuni ale Tatiane Ulețcaia instanța de apel le-a încadrat în baza art. 42 alin. (5), art. 191 alin. (2) lit. b) Cod penal – *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite de două persoane.*

Tot Ulețcaia Tatiana, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu o persoană în privința căruia cauza a fost disjunsă pentru a fi examinată într-o procedură separată, având scopul creării artificiale a unei alte realități, au introdus date denaturate în procesele-verbale de ieșire a animalelor și păsărilor în perioada 01-31 iunie 2015 și actul de utilizare din 30 iunie 2015, potrivit cărora precum că se atestă decesul a o mie opt sute douăzeci și opt găini tinere în valoare de 45 700 lei și un porc cu greutatea de 100 kg în valoare de 3000 lei, de facto păsările și animalele menționate fiind însușite de către Ulețcaia Tatiana și persoana în privința căreia cauza a fost disjunsă, faptul că semnaturile din actele menționate aparțin Tatiane Ulețcaia confirmându-se prin raportul de expertiză nr. 3504 din 25.06.2016.

Aceste acțiuni ale Tatiane Ulețcaia instanța de apel le-a încadrat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal – *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, săvârșită de două persoane.*

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a reținut că soluția primei instanțe este neîntemeiată și contravine bazei probante existente pe cauză.

Astfel, vina inculpaților Ilieș Veaceslav și Ulețcaia Tatiana de comiterea infracțiunilor incriminate se confirmă prin:

- *declarațiile reprezentantului părții vătămate Scutaru Ghenadie* potrivit cărora el activează în calitate de șef adjunct secția gospodărie ULIM din anul 2009.

Universitatea Liberă Internațională din Moldova dispune de bază didactico-științifică în or. Sîngerei care se ocupă cu creșterea păsărilor decorative, porcinelor.

Baza în perioada 10.08.2014-08.07.2015 era administrată de către Ilieș Oleg, care de fapt și prezenta dările de seamă.

Pe Ilieș Veaceslav nu îl cunoaște, el nu a avut nici o funcție și chiar în general nu a activat.

Ulețcaia Tatiana a lucrat în calitate de veterinar pe perioada 10.08.2014 până în luna iunie 2015.

Peste o perioadă au apărut suspiciuni de sustragere și dispariție a bunurilor de la bază.

Din spusele rectorului Galben Andrei cunoaște că inventarierea la baza didactico-științifică a avut loc în perioada 01.07.2015-08.07.2015 la care el nu a participat.

Astfel, s-a stabilit că au dispărut în luna aprilie 2015 de la bază 450 kg de porumb în valoare de 900 lei și în luna iunie 2015-1100 kg de grâu în valoare de 2 200 lei, 1050 kg de porumb în valoare de 2100 lei, astfel stabilindu-se un prejudiciu total de 5200 lei. 450 kg de grâu și 1050 kg de porumb au fost însușite de Ilieș Veaceslav și Oleg.

Analizând procesele verbale întocmite de către Ilieș Oleg și Ulețcaia Tatiana au fost introduse date despre decesul a 1828 de găini în sumă totală de 45 700 lei și a unui porc de 100 kg în valoare de 3 000 lei, astfel fiind cauzat un prejudiciu în sumă totală de 48700 lei.

Consideră că responsabili de recuperarea prejudiciului de 48700 lei sunt Ilieș Oleg și Ulețcaia Tatiana, iar a prejudiciului de 5200 lei Ilieș Veaceslav și Oleg, or, inculpații au însușit bunurile împreună cu Ilieș Oleg (f.d.112-116, vol. V);

- *declarațiile martorului Spoială Alina*, depuse în primă instanță și în cea de apel, conform cărora cu inculpații nu se cunoaște și nu este cu ei în care-va relații. Lipsa bunurilor a fost stabilită în urma unei inventarieri.

La baza didactico-științifică Sîngerei de realizarea ordinului a fost responsabilă ea, astfel comisia formată s-a deplasat la loc și a efectuat numărarea propriu-zisă a bunurilor materiale, a păsărilor și animalelor care se aflau în gestiunea administratorului Ilieș Oleg.

Comisia s-a întors cu un act constatator în care era indicat numărul de fapt al păsărilor și animalelor.

Careva din bunurile materiale nu au fost restituite. Când s-a întors comisia, ea a făcut suprapunerea bunurilor cu datele din contabilitate, iar neajunsurile au fost comunicate lui Ilieș Oleg, care a zis că aceste bunuri sunt, și o să le aducă, dar nu a indicat unde se află aceste bunuri și la telefon nu a mai răspuns.

Pe Ulețcaia Tatiana nu o cunoaște.

La inventariere erau 3 persoane, ea personal nu a fost prezentă, în obligația ei intrând doar suprapunerea datelor constatate la inventariere cu datele existente în contabilitate.

Persoanele ce au numărat bunurile în timpul inventarierii erau Ceachir Ion, Ilieș Oleg și Ciugureau Grigore.

În acea perioadă în calitate de medic-veterinar activa Ciripida Iurie.

Ilieș Veaceslav nu a participat la inventariere, or, el nici nu era angajat.

Un careva act potrivit cărui inculpaților Ilieș Veaceslav și Ulețcaia Tatiana li s-ar fi transmis spre păstrare care-va bunuri nu a fost întocmit.

Nu poate concretiza lista bunurilor care lipseau și nici dacă s-a stabilit efectuarea unei cercetări întru stabilirea locului aflării bunurilor neajunse.

Cunoaște că Ilieș Oleg nu a mai răspuns la telefon, iar cauza a fost transmisă în instanța de judecată.

Ilieș Oleg a promis că va recupera bunurile ce lipseau (f.d.123-124, vol. V);

- *declarațiile martorului Ciugureanu Grigorii*, depuse în instanța de apel, conform cărora îi cunoaște pe inculpații Ilieș Veaceslav și Ulețcaia Tatiana în legătură cu cazul ce se examinează și nu se află în relații de rudenie cu aceștia.

Cu Ilieș Veaceslav s-a întâlnit când a fost la fermă, unde acesta activa în calitate de director. În comisia de inventariere era o persoană pe nume Ion care trebuia să ia în primire bunurile de la Ilieș. Ilieș, altul decât inculpatul, a participat la inventariere, iar el asistând în calitate de martor, însă nu a semnat nimic. Cu Ilieș, directorul nu a discutat despre neajunsurile depistate. La inventariere nu a fost prezent directorul ULIM, dar a fost prezentă inculpata Ulețcaia Tatiana, care participa la numărarea bunurilor. Pe Ilieș Veaceslav nu-l cunoaște. La fel și prin declarațiile depuse în instanța de fond, conform cărora urmează că, activează în calitate de paznic la hotelul "Europa" ce aparține ULIM. Pe Ulețcaia Tatiana și Ilieș Oleg îi cunoaște în legătură cu activitatea de serviciu. Pe Ilieș Veaceslav nu îl cunoaște. La data de 01.07.2015 s-a aflat pe o perioadă de o săptămână la baza științifico-didactică ULIM din or. Sîngerei și a efectuat inventarierea bunurilor. A verificat existența bunurilor și s-a stabilit un neajuns în valoare de 385000 lei. Pe teritoriu erau găini, porci, hulubi, iepuri, struți, hrană pentru păsări și bovine. Bunurile erau înscrise de o persoană pe nume Ion din cadrul ULIM. În comisie era inclus și directorul Oleg Ilieș. Datele stabilite de comisie au fost contrapuse cu datele existente la ULIM și astfel a fost constatat neajunsul. Actul a fost semnat inclusiv și de el. Ca explicație Oleg Ilieș a afirmat că păsările piereau. La acea perioadă Ulețcaia Tatiana lucra la bază ca medic veterinar (f.d.117-119, vol.V);

- *declarațiile martorului Ceachir Ion* depuse în instanța de fond și cea de apel, conform cărora în perioada anilor 2015 activa în calitate de paznic la ULIM în luna iulie 2015 împreună cu un lucrător pe nume Grigore s-a deplasat la ferma din or. Sîngerei ce aparținea ULIM pentru a verifica bunurile existente de acolo. Inventarierea a fost petrecută împreună și cu șeful fermei Oleg Ilieș pe o perioadă de o săptămână. Au fost enumerate toate păsările, porcii, iepurii, cântărit furajul. A fost înregistrat tot ce era în clădire, toate bunurile, stupii de albini. La final a fost întocmit un act care a fost semnat de Ilieș Oleg, el și Grigore Ciugurean și transmis în contabilitatea ULIM. Astfel, s-a stabilit neajunsuri în sumă de aproximativ 300 000 lei și anume porci, găini, familii de albine, păsări decorative. De către Ilieș Oleg nu a fost explicat în vreun fel faptul neajunsurilor, iar de la lucrătorii de acolo și anume Railean și Rotaru a înțeles că acestea erau vândute. Fratele lui Ilieș Oleg venea cu un microbus și lua iepuri, furaj, porci. Cum se numește fratele lui Ilieș Oleg nu i-a comunica nici el nu îl cunoaște fizic. Despre Ulețcaia Tatiana nu poate spune nimic, el a văzut-o acolo doar dând hrană la pui, dar de la Oleg Ilieș a înțeles că e medic veterinar. Ce ține de porumb, orz, grâu, din spusele lui Anatol, care hrănea porcii, găinarii Mihai și Angela și agricultorul din sat se menționa că de la Ilieș se ducea furaj cu busurile. Agricultorii și băieții care lucrau la depozit ei încărcau și trebuiau să aducă furajul la fermă, însă nu au venit la fermă. Nu poate spune ce fel de busuri erau. Ei spuneai că lua, schimbau iepuri și păsări. Despre Ulețcaia Tatiana nu a fost spus nimic, ea nu avea transport, ea nu putea lua, deoarece el era șef de fermă. Ilieș Oleg avea transport și tot el era șef la fermă. A evidențiat și faptul, că la ULIM lucra de la 08:00-17:00 în calitate de paznic la Chișinău. Era serviciu de pază în obligațiunile cărui era securitatea universității. Serviciul de pază își îndeplinea obligațiunile atât în orele de lucru, cât și în orele peste programul de muncă. Mai erau paznici și în alte

sectoare. Furajul era luat de pe teritoriul fermei care se afla în Sîngerei. Persoanele care i-au comunicat despre luarea bunurilor erau pe teritoriul fermei din Sîngerei. Despre cele întâmplate a aflat la momentul efectuării controlului unde se afla împreună cu Ciugureanu Grigore și Ilieș Oleg. Despre cele depistate în cadrul inventarierii s-a comunicat nu doar lui, dar și lui Ciugureanu Grigore (f.d. 120-122, vol. V);

- *declarațiile martorului Răileanu Anatolie* depuse în instanța de judecată, conform cărora în vara anului 2015 până în anul 2016 a activat în calitate de muncitor-morar la ferma ULIM din or. Sîngerei, care era remunerat de către Oleg Ilieș odată la trei luni. Pe teritoriul fermei creșteau porci, fazani, găini, hulubi, păsări domestice și decorative. Porcii erau vânduți de către Ilieș Oleg în quantum de vreo zece unități. S-a întâmplat situații când a încărcat în mașina lui Oleg Ilieș vreo 4 saci de orz la fel și hrană pentru iepuri. S-a mai întâmplat un caz când a venit o persoană cu un doctor pe nume Iurie și a luat vreo 5 porci la care el l-a anunțat pe Ilieș Oleg și ultimul i-a comunicat că va lua măsuri. A concretizat că, după mâncare venea fratele lui Ilieș Oleg (f.d.125-126, vol. V);

- *declarațiile martorului Fiodorov Angela* depuse în instanța de judecată, conform cărora urmează că în perioada anului 2015 activa în calitate de operator la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei în atribuțiile ultimei intrând asigurarea cu hrană a păsărilor și animalelor. Tot în perioada respectiva activa în calitate de medic veterinar și Tatiana Ulețcaia. Acolo se vindeau păsări, responsabil de care era Ilieș Oleg, el fiind cel care le ordona să fie prinse un anumit număr de păsări, care erau puse la dispoziția cumpărătorilor. O parte din păsări și anume găini erau tăiate pentru mașina care venea de la Chișinău și aducea hrană. A activat acolo o perioadă de doi ani. Lucrul acestora era verificat de către Grigore Ciugurean, care a și fost împreună cu Ion Ceachir și au efectuat inventarierea. La numărarea bunurilor ea tot a participat. În perioada cât baza a fost administrată de Oleg Ilieș au început a pieri multe păsări. Dimineața puteau fi moarte 36 de păsări, 15, 10, 6 în zile diferite diferit. Rectorul Andrei Galben le-a comunicat că în cazul pierii păsărilor responsabil sunt Oleg Ilieș și medicul veterinar (f.d.127-129, vol. V);

- *declarațiile martorului Rotari Mihail* conform cărora începând cu februarie 2015 a activat în calitate de operator la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei, fiind angajat de către Oleg Ilieș care era șeful bazei. În atribuțiile sale intra asigurarea cu hrană și apă a păsărilor. Ulețcaia Tatiana în acea perioadă activa în calitate de medic veterinar. La lucru a fost angajat ocazional când a mers acolo și a procurat un porc în sumă de 1000 lei. Acolo se creșteau iepuri, fazani și mai multe păsări. Păsările erau realizate de Ilieș Oleg. În perioada de un an cât a activat, nu au fost verificări în serviciu. Rectorul Andrei Galben venea odată în lună și mai verifica. Când a fost eliberat Ilieș Oleg a venit de la Chișinău Ceachir Ion și a luat în primire bunurile, el participând la numărarea acestora. Ca urmare li s-a comunicat că sunt neajunsuri la păsări și porci. Pe Ilieș Veaceslav nu îl cunoaște (f.d. 130-131, vol. V);

- *declarațiile martorului Rotaru Andrei* depuse în instanța de judecată, conform cărora a activat în perioada anului 2015 în calitate de morar la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei. Tot acolo activa și Ulețcaia Tatiana în calitate de medic veterinar. Nu a fost martor la cazuri de deces a păsărilor, or el nu avea vreo tangență cu ele, el lucra la moară, prășea, sădea. Au fost cazuri când Ilieș Oleg îi

spunea să semneze ceva, dar pentru ce nu știe. De acolo se realizau și porci mici la cumpărători (f.d.132, vol. V);

- *declarațiile martorului Bencovschi Mihail* depuse în instanța de judecată, conform cărora activează în calitate de zootehnic pe raion. A efectuat control la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei, unde activa ca medic veterinar Ulețcaia Tatiana. În acea perioadă s-a confirmat boala păsărilor „Marek” pierind multe păsări și în legătură cu aceasta au fost emise prescripții. A semnat actele în birou, dar diagnoza și numărul de păsări bolnave nu a fost stabilit de el ci de medicul veterinar și șef. În luna septembrie 2014 a cumpărat un porc de acolo care i-a fost realizat de Oleg Ilieș, care nu i-a eliberat bon de plată și nici nu aveau aparat de casă (f.d. 133-134, vol. V);

- *declarațiile martorului Basistî Boris* conform cărora în anul 2015 activa în calitate de șef de Secție subdiviziunea teritorială pentru Siguranța Alimentelor Sîngerei. Pe Ulețcaia Tatiana o cunoaște ca veterinar din cadrul bazei didactico-științifice a ULIM din or. Sîngerei, administrat de Ilieș Oleg, care se ocupau cu creșterea păsărilor și animalelor. În luna decembrie 2014 se înregistrau pierderi ale păsărilor și pentru aceasta exemplarele au fost transmise la Centrul Republican de diagnostică veterinară unde s-a stabilit și confirmat boala „Marek” o boală infecțioasă caracteristică pentru găini. Conform instrucțiunii exemplarele bolnave urmau a fi nimicite prin ardere sau transmise la laborator. În perioada de control se întocmeau actele de control și se semnau în acea zi când s-a făcut autopsia. Procesele-verbale erau prezentate lui Ilieș Oleg. Au fost întocmite vreo 5-6 procese verbale și semnate. Darea de seamă se efectua odată în lună (f.d.135-136, vol. V);

- *declarațiile martorului Ciripida Iuri* depuse în instanța de fond, conform cărora în perioada 2014-2015 a activat în calitate de medic veterinar la ULIM. În perioada respectivă mureau la vreo 40 de găini din cauza că erau bolnave, fiindcă nu erau vaccinate. Rectorul Galben Andrei spunea să facă ce vor dar să nu moară. Erau cazuri când decedau și 10 chiar și 100 de păsări. El împreună cu Ilieș Oleg vindeau păsări, porci, ouă, bani care erau luați de Oleg Ilieș și care la fine de lună mergea în mun. Chișinău cu darea de seamă la rectorul Galben Andrei. Cecuri de către ultimii nu erau eliberate. La bază pe Veaceslav Ilieș nu l-a văzut niciodată. S-au întâmplat două cazuri când au fost tăiate și consumate două scroafe, deoarece se îmbolnăviseră. Nu a fost așa caz de a realiza vreo scroafă la prețul de 5000 lei (f.d. 137-139, vol. V);

- *declarațiile martorului Cazac Alexei* depuse în instanța de judecată conform cărora a procurat de la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei doi porci mici pentru care a achitat bani nu ține minte în ce sumă. Pentru marfa procurată nu i s-a eliberat bon de plată (f.d. 142, vol. V);

- *declarațiile martorului Băbălău Vasili* depuse în instanța de judecată, conform cărora împreună cu Cazacu Alexei a mers la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei, unde au fost întâmpinați de către o persoană pe nume Oleg, pe care l-a întrebat dacă au porci de vânzare. El le-a comunicat să își aleagă care doresc. Atunci și el și Cazacu Alexei au procurat câte doi porci pentru care au achitat bani lui Ilieș Oleg (f.d. 143, vol. V);

- *declarațiile martorului Plisiuc Cornel* depuse în instanța de judecată potrivit cărora în anul 2015 pe o perioadă de trei luni a activat în calitate de apicultor la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei, care era administrată de Ilieș Oleg. Pe Ilieș Veaceslav nu îl cunoaște. Ulețcaia Tatiana a fost angajată mai târziu în calitate

de medic veterinar. Se întâmplau cazuri când veneau persoane și cumpărau păsări, porci, costul cărora era achitat lui Ilieș Oleg. A încărcat porumb în volum de 10-15 saci într-un microbus de culoare albă de model "Volkswagen" care era condus de Ilieș Veaceslav, care este fratele lui Ilieș Oleg de la un alt depozit și adus la bază. De pe teritoriul bazei nu a observat să se fi luat porumb. În perioada cât a activat mureau în fiecare dimineață păsări în jur de 30-35 de unități (f.d. 144-146, vol. V);

- *declarațiile martorului Andronic Ion* depuse în instanța de judecată, conform cărora cu Galben Andrei aproximativ cinci ani în urmă au avut o înțelegere și i-a prestat care-va servicii. I-a realizat cereale. Periodic se venea la depozit, unde era Cucoară Vasile și îi cântăreau cerealele. Din auzite cunoaște că la baza didactico-științifică a ULIM din or. Sîngerei erau care-va neajunsuri, se vindeau cereale, păsări, dar concret nu cunoaște (f.d. 149-150, vol. V).

De asemenea vinovăția inculpaților Ilieș Veaceslav și a Tatiane Ulețcaia de și-a găsit confirmare și prin:

- proces-verbal din 14.08.2015 de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii (f.d. 34-35, vol. I);

- plângere din 13.08.2015 conform căreia în rezultatul inventarierii s-a depistat lipsa bunurilor mobile, a păsărilor, a animalelor și a furajului pentru acestea în sumă de 385 184,80 lei, precum și lipsa fondului destinat grădinii zoologice, a furajului destinat aceleiași grădini și a banilor pentru destinația în cauză transmiși lui Ilieș Oleg, în sumă de 350000 lei, fiind sustrate bunurile ULIM în sumă totală de 735 185 lei, solicitând examinarea fondului plângerii cu inițierea unei cauze penale în privința lui Ilieș Oleg întru constatarea faptelor și stabilirea locului de aflare a bunurilor materiale și animalelor înstrăinate cu verificarea domiciliului lui Ilieș Oleg și a sediilor întreprinderii fratelui acestuia cu restituirea acestora proprietarului (f.d. 51-53, vol. I);

- act de constatare a lipsurilor din 08.07.2015 (f.d. 56-57, vol. I);

- proces-verbal nr. 0001/2015 din 10.07.2015 privind rezultatele inventarierii contrasemnat de Ciachir Ion, Ciugureanu Grigore și Ilieș Oleg (f.d. 73-75, vol. I);

- lista persoanelor care au activat la Baza didactică or. Sîngerei în perioada 01.08.2014-30.06.2015 (f.d. 78, vol. I);

- înscris cu privire la mișcarea hranei la depozit contrasemnat de directorul bazei didactice Ilieș Oleg (f.d. 79, vol. I);

- informație privind mișcarea animalelor și păsărilor la fermă pentru luna mai 2015 (f.d.80-85, vol. I);

- proces-verbal din 20.04.2016 de cercetare la fața locului fiind examinate copiile autentice anexate la procesul-verbal de audiere a martorului Spoială Alina și anume: mișcarea hranei la depozit din 01.05.2015, situația mișcare a animalelor la fermă pe luna mai 2015 și originalele proceselor-verbale de ieșire (f.d. 87-89, vol. I);

- proces-verbal din 08.10.2015 de ridicare (f.d. 157-158, vol. I);

- proces-verbal din 09.10.2015 de cercetare la fața locului (f.d. 164-173, vol. I);

- proces-verbal din 04.12.2015 de ridicare (f.d. 176-178, vol. I);

- foi de parcurs pentru autoturisme (f.d. 183-230);

- facturi fiscale cu anexe (f.d. 233-250, vol. I);

- facturi fiscale în original (f.d. 1-20, vol. II);

- ordonanța din 11.07.2016 de recunoaștere a obiectelor în calitate de corpuri delictive cu anexarea acestora: originalele proceselor-verbale de ieșire (pieri) a animalelor și păsărilor pe 30 file (f.d. 201-233, vol. II);

- raport de expertiză nr. 34/12/1-R-3504 din 25.06.2016 potrivit concluziei constatându-se: *semnăturile la rubrica „șeful fermei” din procesul-verbal de ieșire a animalelor și păsărilor cu nr. 1 din 15.09.2015, procesele-verbale de ieșire a animalelor și păsărilor cu nr. 1 din 01.06.2015; nr. 2 din 02.06.2015; nr. 3 din 03.06.2015; nr. 4 din 04.06.2015; nr. 5 din 05.06.2015; nr. 6 din 06.06.2015; nr. 7 din 07.06.2015; nr. 8 din 08.06.2015; nr. 9 din 08.06.2015; nr. 10 din 08.06.2015; nr. 11 din 09.06.2015 ;nr. 12 din 10.06.2015; nr. 13 din 11.06.2015; nr. 14 din 11.06.2015; nr. 15 din 12.06.2015; nr. 16 din 13.06.2015; nr. 17 din 14.06.2015; nr. 18 din 15.06.2015; nr. 19 din 16.06.2015; nr. 20 din 17.06.2015; nr. 21 din 18.06.2015; nr. 22 din 19.06.2015; nr. 23 din 20.06.2015; nr. 24 din 21.06.2015; nr. 25 din 22.06.2015; nr. 26 din 23.06.2015; nr. 27 din 24.06.2015; nr. 28 din 25.06.2015: nr. 29 din 26.06.2015; nr. 30 din 27.06.2015; nr. 31 din 28.06.2015; nr. 32 din 29.06.2015; nr. 33 din 30.06.2015 și semnătura din numele Ilieș Oleg din Actul de utilizare din 30.06.2015, au fost efectuate de la Ilieș Oleg, modelele de semnături ale căruia au fost prezentate la expertiză. Semnăturile de la rubrica „îngrijitor” din procesele-verbale de ieșire a animalelor și păsărilor cu nr. 1 din 01.06.2015; nr. 2 din 02.06.2015; nr. 3 din 03.06.2015; nr. 4 din 04.06.2015; nr. 5 din 05.06.2015; nr. 6 din 06.06.2015; nr. 7 din 07.06.2015; nr. 8 din 08.06.2015; nr. 9 din 08.06.2015; nr. 10 din 08.06.2015; nr. 11 din 09.06.2015; nr. 12 din 10.06.2015; nr. 13 din 11.06.2015; nr. 14 din 11.06.2015; nr. 15 din 12.06.2015; nr. 16 din 13.06.2015; nr. 17 din 14.06.2015; nr. 18 din 15.06.2015; nr. 19 din 16.06.2015; nr. 20 din 17.06.2015; nr. 21 din 18.06.2015; nr. 22 din 19.06.2015; nr. 23 din 20.06.2015; nr. 24 din 21.06.2015; nr. 25 din 22.06.2015; nr. 26 din 23.06.2015; nr. 27 din 24.06.2015: nr. 28 din 25.06.2015; nr. 29 din 26.06.2015; nr. 30 din 27.06.2015; nr. 31 din 28.06.2015; nr. 32 din 29.06.2015; nr. 33 din 30.06.2015 și semnătura din numele Ulețcaia Tatiana din Actul de utilizare din 30.06.2015, au fost efectuate probabil de la Ulețcaia Tatiana, modelele de semnături ale căreia au fost prezentate la expertiză; Inscricțiunile manuscrite din Actul de utilizare din 30.06.2015 au fost efectuate de la Ilieș Oleg modelele de scris ale căruia au fost prezentate la expertiză.” (f. d. 189-194).*

Probele indicate supra formează un probator al vinovăției inculpaților și combat argumentele privind ne constatarea existenței faptei infracțiunii.

În continuare, instanța de apel a arătat că, *obiectul juridic nemijlocit* al infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal îl constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurare normală sunt condiționate de ocrotirea relațiilor patrimoniale, *latura obiectivă* a delapidării realizându-se prin însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului.

Pentru delapidarea averii străine este caracteristic faptul că poate fi săvârșită numai de un funcționar sau de alt salariat, care gestionează sau administrează bunurile din avutul proprietarului.

Potrivit p. 11 al HP CSJ din 6 iunie 1992, delapidare a averii străine trebuie calificate acțiunile persoanelor care, conform funcțiilor lor de răspundere, raporturilor contractuale sau însărcinării speciale a proprietarului, înfăptuiesc în privința bunurilor încredințate împuternicirile de dispunere, administrare, transportare sau păstrare (depozitor, expeditor, casier etc.). De obicei, cu aceste persoane proprietarul încheie contracte de răspundere materială deplină pentru averea încredințată.

Delapidarea averii străine constă în faptul că infractorul transformă bunul aflat în gestionarea sau administrarea sa într-un bun al său, îl trece efectiv în stăpânirea sa,

creând posibilități de a se comporta față de bun ca față de un bun propriu, de a efectua acte de dispoziție cu privire la acel bun.

Delapidarea averii străine presupune nu numai însușirea bunului administrat, dar și irosirea lui prin consumare, cheltuire, dăruire sau transmitere altor persoane fără restituirea echivalentului lui, la caz, latura subiectivă caracterizându-se prin intenție directă și prin scop de profit.

Delapidarea se consideră consumată din momentul în care vinovatul a obținut posibilitatea de a se folosi de această avere la dorința sa ori din momentul când a consumat-o.

Subiect al infracțiunii este persoana fizică responsabilă, care a atins vârsta de 16 ani.

Cu referire la învinuirea Tatianeii Ulețcaia de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a indicat, că infracțiunea prevăzută de art. 361 atentează la ordinea stabilită a autentificării documentale a faptelor ce au importanță juridică. În calitate de obiect material al infracțiunii servesc documentele oficiale, imprimatele, ștampilele sau sigiliile.

La caz, latură obiectivă constă din confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni, precum și confecționarea sau vânzarea imprimantelor, ștampilelor, sigiliilor false.

Prin *documente* se au în vedere actele oficiale care conferă un drept sau eliberează de o obligațiune nu numai pe deținătorul sau cumpărătorul lor, dar și pe alte persoane care le obțin. Documentele indicate trebuie să fie originale, nu falsificate.

Sunt considerate *documente oficiale* actele emise de organele de stat, de organele autoadministrării publice locale, de întreprinderi, instituții sau organizații, indiferent de forma de proprietate, dar recunoscute de stat drept conferitoare de drepturi sau eliberatoare de obligațiuni. Documentele oficiale pot proveni de la persoanele private în cazul în care statul le conferă un statut oficial și importanță juridică (de exemplu: actele perfectate de notar). Documentele oficiale care conferă un drept sunt și diplomele de absolvire a instituției de învățământ, legitimațiile (de participare la acțiunile militare, de pensionar), permisul de conducere, patentele de întreprinzător, licențele și alte acte oficiale. Documente prin care cetățenii sunt scutiți de obligațiuni sunt certificatele, adeverințele ce scutesc de plata serviciilor comunale sau de alte plăți, de exemplu - actul care conferă cetățeanului dreptul de a călători pe gratis în transportul public etc.

Înțelesul noțiunii de *falsificare* constă atât în modificarea totală a documentelor oficiale, cât și în introducerea în document a unor informații falsificate. Aceasta se poate realiza prin următoarele modalități: ștergerea, adăugarea, corectarea conținutului textului, schimbarea datei, falsificarea semnăturii persoanei cu funcții de răspundere etc.

Confecționarea imprimantelor, ștampilelor, sigiliilor false presupune crearea unor atare obiecte împreună cu toate rechizitele lor sau introducerea în imprimatele, sigiliile originale a unor corectări care falsifică textul sau imaginile pe aceste obiecte.

Prin *posesie* în cazul dat se înțelege deținerea activă a documentelor oficiale false care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni.

Folosirea documentelor falsificate, a ștampilelor, imprimatelor, sigiliilor desemnează acțiunile de vânzare, dăruire, schimb și alte forme de transmitere spre folosire de către alte persoane contra plată sau gratis.

Componența de infracțiune este formală. Ea se consideră consumată din momentul falsificării sau confecționării obiectelor indicate în dispoziția articolului sau din momentul vânzării lor.

Latura subiectivă se realizează prin intenție directă. Este necesar ca falsificarea să fie efectuată în scopul folosirii documentelor, ștampilelor, imprimatelor, sigiliilor de către infractori sau de către alte persoane. Confecționarea sau falsificarea care nu urmează scopul de a fi folosite sau vândute nu formează componența de infracțiune.

Subiect al infracțiunii este unul general – persoana fizică responsabilă, care a atins vârsta de 16 ani.

Prin urmare, nu poate fi reținută argumentarea instanței de fond că, nu și-a găsit confirmare comiterea de către Ulețcaia Tatiana a infracțiunilor incriminate, or, conform declarațiilor martorului Scutaru Ghenadie, care activa în calitate de șef adjunct secția gospodărie ULIM, se confirmă că Tatiana Ulețcaia a lucrat în calitate de veterinar pe perioada 10.08.2014 până în luna iunie 2015. Totodată, conform proceselor-verbale întocmite de către Ilieș Oleg și Tatiana Ulețcaia au fost introduse date despre decesul a 1828 de găini în sumă totală de 45700 lei și a unui porc de 100 kg în valoare de 3 000 lei, fapte ce nu corespund adevărului.

Faptul că a lucrat în calitate de veterinar se confirmă și prin declarațiile martorilor Ciugurean Grigore, Ceachir Ion, Fiodorov Angela, Rotari Mihail, Rotaru Andrei Bencovschi Mihail, Basistfi Boris și Plisiuc Cornel, care au indicat că în perioada 2015 Ulețcaia Tatiana lucra la bază ca medic veterinar.

Totodată, conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-3504 din 25 iunie 2016, urmează că, *semnăturile de la rubrica „îngrijitor” din procesele-verbale de ieșire a animalelor și păsărilor cu nr.1 din 01.06.2015; nr.2 din 02.06.2015; nr.3 din 03.06.2015; nr.4 din 04.06.2015; nr.5 din 05.06.2015; nr.6 din 06.06.2015; nr.7 din 07.06.2015; nr.8 din 08.06.2015; nr.9 din 08.06.2015; nr.10 din 08.06.2015; nr.11 din 09.06.2015; nr.12 din 10.06.2015; nr.13 din 11.06.2015; nr.14 din 11.06.2015; nr.15 din 12.06.2015; nr.16 din 13.06.2015; nr.17 din 14.06.2015; nr.18 din 15.06.2015; nr.19 din 16.06.2015; nr.20 din 17.06.2015; nr.21 din 18.06.2015; nr.22 din 19.06.2015; nr.23 din 20.06.2015; nr.24 din 21.06.2015; nr.25 din 22.06.2015; nr.26 din 23.06.2015; nr.27 din 24.06.2015; nr.28 din 25.06.2015; nr.29 din 26.06.2015; nr.30 din 27.06.2015; nr.31 din 28.06.2015; nr.32 din 29.06.2015; nr.33 din 30.06.2015 și semnătura din numele Ulețcaia Tatiana din Actul de utilizare din 30.06.2015, au fost efectuate probabil de cet.Ulețcaia Tatiana, modelele de semnături ale căreia au fost prezentate la expertiză (f.d. 289-192 vol. II).*

Ținând cont de cele menționate, instanța de apel a apreciat critic poziția apărării că, Tatiane Ulețcaia nu i-au fost încredințate spre administrare careva bunuri, totodată nu a fost încheiat careva contract de răspundere materială.

În acest sens, după cum s-a menționat supra, conform declarațiilor martorilor precum și a inculpatei Tatiana Ulețcaia se confirmă faptul că aceasta a activat în calitate de medic veterinar la baza didactico-științifică ULIM, or chiar și în cazul când cu aceasta nu a fost perfectat contract de muncă în formă scrisă, acesta este considerat a fi încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul

a fost admis la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului.

Astfel, deși neavând contract de muncă, însă activând în calitate de medic veterinar la solicitarea lui Ilieș Oleg, care era director a bazei didactico-științifice, ea a aplicat semnături pe procesele-verbale cu date false de ieșire a păsărilor și animalelor, totodată infracțiunea fiind comisă prin complicitate, astfel, nefiind necesară încredințarea personal ei a bunurilor în administrare, totodată, faptul lipsei păsărilor și animalelor au fost stabilite prin actul de inventariere.

La fel a fost demonstrată și vina lui Ilieș Veaceslav de comiterea infracțiunii incriminate, în acest sens fiind relevante declarațiile reprezentantului părții vătămate Scutaru Ghenadie, care a indicat că în rezultatul inventarierii la baza didactico-științifică, s-a stabilit că au dispărut în luna aprilie 2015 de la bază 450 kg de porumb în valoare de 900 lei și în luna iunie 2015-1100 kg de grâu în valoare de 2 200 lei, 1050 kg de porumb în valoare de 2100 lei, astfel stabilindu-se un prejudiciu total de 5200 lei. 450 kg de grâu și 1050 kg de porumb au fost însușite de Ilieș Veaceslav și Ilieș Oleg.

La fel și prin declarațiile martorului Ceachir Ion, care a indicat că de la lucrătorii Răilean și Rotaru a aflat că venea fratele lui Oleg cu busul și lua iepuri, furaj cu sacii și încărcau porci.

Aceste declarații fiind confirmate și de martorul Răilean Anatolie, care în ședința de judecată a confirmat că după mâncare venea fratele lui Ilieș Oleg.

La fel, și prin declarațiile martorului Plisiuc Cornel, se confirmă faptul că a încărcat porumb într-un bus de model „Volkswagen” de culoare albă condus de Veaceslav, care este fratele șefului de la fermă.

Totodată, ce ține de învinuirea înaintată lui Ilieș Veaceslav pe faptul delapidării prin participare în luna aprilie 2015 a 450 kg de porumb în valoare de 900 lei, s-a menționat că de către acuzare nu au fost prezentate probe că de la depozitul „Prodagroprim”, în luna aprilie bazei didactico-științifice i-a fost eliberat porumb în cantitate de 450 kg, or, conform informației nici nu a fost eliberată o asemenea cantitate de porumb.

Ce ține de cantitate de 1100 kg. grâu incriminată ca fiind sustrasă în luna iunie 2015 în valoare de 2200 lei, s-a arătat că, de către acuzare nu au fost prezentate probe în acest sens, or, conform declarațiilor martorului Plisiuc Cornel urmează că au fost încărcăți 10-15 saci de porumb într-un microbus de culoare albă de model „Volkswagen” care era condus de Ilieș Veaceslav, care este fratele lui Ilieș Oleg, astfel, confirmându-se doar o singură dată sustragerea porumbului, iar conform procesului-verbal de eliberare a grâului de la depozitul „Prodagroprim” în luna iunie 2015 ULIM a fost eliberată cantitatea de 1050 kg. de porumb (f.d. 153-154 vol. II).

Din considerentele enunțate au fost apreciate ca nefondate invocările inculpaților și a apărătorilor acestora Ciocanu Aliona și Movilă Corina cu referire la nevinovăția acestora și menținerea soluției instanței de fond de achitare a lor, or în urma aprecierii probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, se confirmă vinovăția inculpaților Ilieș Veaceslav și Ulețcaia Tatiana în faptele imputate, versiunea inculpaților și a apărătorilor fiind apreciată drept una de apărare, înaintată cu scopul evitării răspunderii penale de către clienții acestora.

La individualizarea pedepsei inculpaților Ilieș Veaceslav și Ulețcaia Tatiana instanța de apel a făcut referire la gravitatea faptelor, care potrivit art. 16 Cod penal face parte din categoria celor mai puțin grave (art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal) și grave (art. 42 alin. (5), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal), ține cont de personalitatea inculpaților (Ulețcaia Tatiana și Ilieș Veaceslav anterior nu au fost în conflict cu legea, la evidența medicilor psihiatru și narcolog nu se află), circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost stabilite.

Astfel, pentru infracțiunea prevăzută de art. 191 Cod penal, instanța de apel a apreciat că corectarea și reeducarea lui Ilieș Veaceslav și Ulețcaia Tatiana este posibilă prin aplicarea pedepsei pecuniare și cu aplicarea pedepsei complimentare.

Totodată, cât privește infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a arată, că în conformitate cu art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile: ...prescripției de tragere la răspundere penală.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5) precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Astfel, infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, termenul de prescripție de tragere la răspundere penală pentru infracțiune mai puțin gravă, este de 5 ani.

Luându-se în considerație faptul, că infracțiunea incriminată Tatianeii Ulețcaia în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost comisă în iunie 2015, iar termenul de prescripție a intervenit în iunie 2020, s-a concluzionat asupra necesității încetării procesului penal.

Cu referire la prejudiciul cauzat, instanța de apel s-a referit la prevederile art. 1398 alin.(1) Cod civil, conform căror *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune și a dispus*

încasarea de la inculpata Ulețcaia Tatiana în beneficiul părții vătămate Universitatea Liberă Internațională din Moldova prejudiciul material în mărime de 48700 (patruzeci și opt mii șapte sute) lei, precum și încasând de la inculpatul Ilieș Veaceslav în beneficiul părții vătămate Universitatea Liberă Internațională din Moldova prejudiciul material în mărime de 2100 (două mii o sută) lei.

5. Împotriva deciziei, recursuri declară avocatul Movilă Corina, în numele inculpatei Ulețcaia Tatiana, și avocatul Ciocanu Aliona, în numele inculpatului Ilieș Veaceslav.

5.1. Avocatul Movilă Corina în recursul declarat în numele inculpatei Ulețcaia Tatiana, invocând prezența erorii judiciare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct.

6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, titularul indică că, la examinarea apelului, acuzarea nu a prezentat probe noi și instanța de apel a condamnat inculpata în baza aceluși probe ce au stat la baza achitării.

De asemenea, probele puse la baza condamnării au fost apreciate unilateral și neobiectiv, fiind interpretate exclusiv în favoarea acuzării.

Învinuirea formulată Tatiane Ulețcaia Tatiana este una fictivă, formală, nemotivată, neconcretă și în formularea existentă a învinuirii nu se poate constata ce anume a săvârșit Ulețcaia Tatiana precum nici nu poate fi constatat adevărul și nu este posibil de luare a unei decizii legale pe cauză, decât doar achitarea.

Atât din materialele cauzei cât și din declarațiile Tatiane Ulețcaia cât și din declarațiile martorilor nu rezultă că există un act care ar demonstra faptul că inculpatei i-au fost încredințate bunuri cu un anumit scop și anume 1828 găini tinere și un porc, care se pretinde că ar fi însușite în complicitate cu Ilieș Oleg.

La materialele cauzei de către partea acuzării a fost prezentat doar contractul individual de muncă încheiat cu Ilieș Oleg, contractul de răspundere materială și actul de predare-primire din 12.08.2014 din care rezultă că lui Ilieș Oleg i-au fost încredințate bunuri materiale cu destinație tehnică.

Alte acte ce ar confirma că bunurile materiale cu destinație tehnică ce aparțin ULIM ar fi fost transmise și încredințate inculpatei nu au fost prezentate.

Prin urmare, Ulețcaia Tatiana nu a avut nici o calitate la baza științifico-didactică a ULIM, nu a avut nici un contract cu această instituție, nici nu are calitatea de administrator, nu i-au fost încredințate bunuri și nu este subiectul infracțiunii de delapidare a averii străine.

Totodată, nu a fost probată complicitate, or în învinuire nu au fost descrise acțiunile întreprinse de inculpată.

Mai mult, fiind audiați, unii martori au declarat că unele păsări au pierit pe motiv că nu erau vaccinate.

Respectiv nu s-a făcut o analiză și nu s-a stabilit care păsări au pierit și care au fost delapidate.

Pe al doilea capăt de acuzare, probe care ar demonstra că Ulețcaia Tatiana a introdus date eronate în procesul-verbal de ieșire a animalelor și păsărilor în perioada 01-31 iunie 2015 lipsesc, or martorii Basistii Boris și Bencovschi Mihail au declarat că nu au participat la nimicirea cadavrelor prin ardere și nu au stabilit diagnoza și nici numărul cu certitudine a animalelor, semnând actele în biroul de serviciu când le-au fost prezentate, ne asigurându-se dacă actele corespund adevărului sau.

La fel, instanța de apel, prin decizia de admitere a acțiunii civile, a admis o încălcare gravă, deoarece suma dispusă spre încasare din contul inculpatei, deja a fost încasată prin sentința de condamnare ce-l vizează pe Ilieș Oleg, fiind admisă dubla incriminare civilă.

5.2. Avocatul Ciocanu Aliona în recursul declarat în numele inculpatului Ilieș Veaceslav, invocând prezența erorii judiciare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei cu menținerea sentinței.

În susținerea recursului, titularul indică că cele statuate de către instanța de apel cu referire la confirmarea vinovăției lui Ilieș Veaceslav în săvârșirea faptei

infracționale prevăzute de art. 42 alin. (5), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal contravin probatoriului administrat, care a fost apreciat unilateral și neobiectiv.

Mai mult, instanța de apel a condamnat inculpatul în baza același probe ce au stat la baza achitării, iar învinuirea formulată este una fictivă, formală, nemotivată, neconcretă.

Astfel, la caz, nu sunt întrunite elementele componenței de infracțiune, deoarece nu a fost confirmată complicitatea și existența delapidării, or probele administrate se referă la o altă persoană, decât Ilieș Veaceslav.

Tot aici, recurentul invocă că nu este stabilit Ilieș Veaceslav ca subiect special al infracțiunii incriminate. De asemenea, nu este indicat obiectul infracțiunii de delapidare și nu s-a demonstrat că vreun obiect al infracțiunii examinate s-ar fi aflat vreodată în posesia și gestiunea lui Ilieș Veaceslav.

Concomitent, nu și-a găsit confirmare nici latura subiectivă, nefiind demonstrată intenția lui Ilieș Veaceslav de a sustrage astfel de bunuri precum grâu, porumb, de la baza științifico-didactice a ULIM situată în or. Sîngerei. Mai cu seamă că Ilieș Veaceslav nu are nevoie de grâu și porumb, el este proprietar de terenuri agricole, în urma arendării cărora primește: grâu, porumb, floarea-soarelui, zahăr, mere.

La fel, instanța de apel nu a luat în considerație argumentele invocate în susținerea nevinovăției lui Ilieș Veaceslav și nu s-a expus asupra tuturor celor aduse de apărare.

Mai mult, instanța de apel a ignorat declarațiile inculpatului Ilieș Veaceslav, încălcând art. 93 alin (2) pct. 1) Cod de procedură penală, și a ignorat declarațiile martorilor Miron Ion, Ceachir Ion și Plisiuc Cornel precum și procesele-verbale de percheziție din 03.02.2016 efectuate în gospodăria și pe terenurile lui Ilieș Veaceslav prin care se atestă că bunurile menționate în ordonanța de percheziție nu au fost depistate.

6. Referință depune procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea cererilor de recurs.

7. Titularii recursului s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au depus cererile în termen.

8. Judecând recursurile în baza materialelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Cu titlu preliminar, completul de judecată menționează că din interpretarea art. XI alin. (3) Legea nr. 246 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 rezultă că *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului*, procedura de judecare urmând a fi efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În cazul din speță, recurenții au depus recursuri până la 01 septembrie 2023, astfel că acestea se judecă în temeiurile în vigoare la data depunerii lor.

Cu referire la recursurile declarate, completul de judecată statuează că titularii solicită casarea totală a deciziei, cu menținerea sentinței și invocă prezența erorilor judiciare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală (în

redacția Legii cu modificările de până la 01 septembrie 2023) –motivarea soluției este expusă neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În speță, aceste erori și-au găsit confirmare și completul de judecată, pornind de la faptul că instanța de recurs este obligată de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat, fiind afectată echitatea procedurii (hotărârea *Leoni versus Italia*), stabilește că speței îi sunt incidente prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) potrivit căreia, judecând recursul, instanța îl admite, casează integral hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Pentru a hotărî astfel, completul de judecată menționează că soluția enunțată supra, intervine în situația în care se constată că recursul este întemeiat legal și când se constată că au fost admise erori judiciare atât de prima instanță cât și de cea de apel.

La caz, situația descrisă supra se regăsește și sentința nu poate fi menținută deoarece **s-au depășit limitele învinuirii aduse, inculpații fiind achitați de o altă învinuire decât cea adusă lor.**

Astfel, potrivit ordonanței de modificare a învinuirii din 08 octombrie 2018 Ilieș Veaceslav și Ulețcaia Tatiana au fost puși sub învinuire în baza art. 42 alin. (5), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal (*f.d. 68-69 și 70-71, vol. IV*), iar prima instanță i-a achitat de învinuirea adusă în baza art. 45 alin. (2), 191 alin. (2) lit. b) Cod penal, (*f.d. 190, vol. IV*).

Totodată, în partea descriptivă a sentinței, prima instanță, cu referire la inculpată indică că „...*probatoriul prezentat nu demonstrează vinovăția inculpatei Ulețcaia Tatiana în comiterea ... art. 42 alin. (5), 1921 alin. (2) lit. b) Cod penal ...*” (*a se vedea pct. 4.31. a sentinței, f.d. 186, vol. IV*).

O altă eroare judiciară constă în faptul că **motivarea contravine dispozitivului sentinței.**

La acest capitol, completul de judecată menționează că hotărârea trebuie să corespundă atât după formă cât și după conținutul normelor art. 384-397 Cod de procedură penală.

Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca o nouă situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

În continuare, dispozitivul este o parte esențială a hotărârii și reprezintă soluția aleasă de instanță. De aceea, el trebuie să fie concis, explicit, categoric și să coreleze cu motivarea soluției adoptate. În sens contrar, hotărârea este netemeinică.

Tot aici, completul de judecată subliniază că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 CoEDO, s-a conchis că în procedurile desfășurate în fața judecătorilor, înțelegerea condamnării se bazează, în principal, pe motivele indicate în deciziile luate (hotărârea CtEDO *Taxquet versus Belgia*), iar o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (hotărârea CtEDO *Suominen versus Finlanda*).

În speță, completul de judecată evidențiază că în partea descriptivă a sentinței, prima instanță a indicat diferite temeuri de achitare: *nu s-a constatat existența faptei infracțiunii* (art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală) și *fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii și anume lipsa laturii subiective* (art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală).

Cu referire la inculpată, prima instanță arată că „...în urma analizei probelor, instanța ajunge la concluzia că faptele imputate inculpatei Ulețcaia Tatiana nu și-a găsit confirmare, vinovăția acesteia nefiind probată... (a se vedea pct. 4.2.. a sentinței, f.d. 181-182, vol. IV), iar ulterior, deja că „...cert nu se constată vinovăția ... deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii” (a se vedea pct. 4.34. a sentinței, f.d. 186, vol. IV), ca în dispozitiv să se dispună achitarea Tatiane Ulețcaia pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii (f.d. 191, vol. IV).

În aceeași ordine de idei, s-a motivat soluția adoptată și în privința lui Ilieș Veaceslav, or în pct. 4.49 a sentinței prima instanță a conchis că „...probatoriul prezentat nu demonstrează vinovăția inculpatului Ilieș Veaceslav ...” și că „nici nu s-a constatat existența faptelor infracțiunii incriminate”. (f.d. 188-189, vol. IV), iar în dispozitiv se dispune achitarea inculpatului pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii (f.d. 190, vol. IV).

Pe lângă acestea, instanța de recurs constată că prima instanță, nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale transpuse în dispoziția art. 101 Cod de procedură penală, potrivit căreia *fiecare probă administrată de părți trebuie să fie verificată și apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.*

În sensul celor constatate, completul de judecată, reținând prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, evidențiază că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Mai mult, justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care aceasta o probează.

Toate probele în ansamblu sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art. 101 Cod de procedură penală.

În plus, doar simpla enumerare a probelor, fără coroborarea lor, nu reprezintă efectuarea procesului de apreciere a probelor, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar hotărârea este bazată pe presupuneri, fără a se face o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, a legăturii dintre ele.

Contrar celor relatate mai sus, la caz, prima instanță doar a enumerat și descris probele administrate pe întreg procesul penal și s-a pronunțat insuficient de clar asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor administrate și cercetate, selectiv reținând conținutul unor probe la formarea concluziilor sale, fără a efectua o analiză amplă, din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, în ansamblu prin coroborare lor, ținând cont și de alte aspecte ce rezultă din conținutul ansamblului probator, efectuând o analiză și motivare neconvingătoare a concluziilor sale, deviind astfel de la cerințele prevăzute de art. 384-397 Cod de procedură penală.

Concomitent, prima instanță nu a făcut o coroborare între probele administrate, or așa cum s-a arătat mai sus, în partea descriptivă a sentinței doar au fost enunțate probele, descriindu-se doar conținutul acestora, fără a fi indicat ce confirmă acestea.

Prin urmare, statuările primei instanțe nu pot fi considerate ca corespunzând exigențelor CoEDO, or obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil și doar o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*hotărârea CtEDO Suominen versus Finlanda*).

În continuare, completul de judecată, atestă că, apelul reprezintă cel de-al doilea grad de jurisdicție penală al fondului cauzei, care, fiind o cale de atac de reformare a hotărârii primei instanțe, presupune o continuare a judecării în vederea adoptării și pronunțării unei decizii legale, întemeiate și motivate.

O primă eroare judiciară admisă de instanța de apel, în urma judecării cauzei, o constituie **omisiunea de a face o analiză a probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe în parte**, lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor.

Asupra celor constatate, completul de judecată reține că așa cum s-a indicat supra instanța de apel, de rând cu prima instanță, doar a enumerat probelor, fără a le corobora, aducând atingere prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Mai mult, instanța de apel a enunțat toate probele cercetate în ședința de judecată și a descris conținutul acestora, fără a le delimita pe capete de învinuire, nefiind clar care probă și ce învinuire confirmă aceasta.

Totodată, decizia nu conține o motivare asupra argumentului apărării referitoare la nulitatea învinuirii, invocat în fața instanței de apel, or conform practicii CtEDO, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză (*hotărârea Fomin versus Republica Moldova*).

Pentru a corespunde criteriilor de calitate, o hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată suficient. Motivarea hotărârii judecătorești constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitrar judiciar, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noțiunii de proces echitabil în condițiile prevăzute de art. 6 CoEDO.

Așadar, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic-inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic-superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. ***Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.***

Simultan, hotărârea instanței de apel, cu referire la delapidarea averii străine, nu conține o motivare a excluderii semnului calificativ *în proporții considerabile*, reținut de către acuzare în ordonanța de modificare a învinuirii din 08 octombrie 2018 cât o privește pe Ulețcaia Tatiana (f.d. 68-69, vol. IV) și descrie în fapt, în cazul ambilor inculpați, despre existența *în complicitate*, fără a indica despre aceasta în starea de drept (f.d. 146, vol. VI).

Astfel, instanța de apel a admis derogări de la prevederile art. 113 Cod penal în conformitate cu care, *prin calificare a infracțiunii se înțelege determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală și că, aceasta se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători*, de vreme ce raportând starea de fapt la cea de drept, completul de judecată concluzionează că ele nu concordă.

La fel, **instanța de apel și-a motivat contradictoriu soluția de liberare de pedeapsa penală a Tatiane Ulețcaia în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pe capătul de acuzare adus în baza art. 361 lin. (2) lit. b) Cod penal.**

Astfel, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel face referire la prevederile art. 332 alin. (1) și art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care, raportat la prevederile art. 350 Cod de procedură penală, se referă la sentința de încetare a procesului penal la etapa ședinței preliminare, această etapă, la caz, fiind depășită.

În continuare, în dispozitiv, Uleșcaia Tatiana este recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 220 (două sute douăzeci) unități convenționale, echivalent a 4400 (patru mii patru sute) lei și liberată de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, aplicând greșit prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece la aplicarea acestor prevederi ***nu se stabilește pedeapsă***, inculpata urmând a fi cu liberată de pedeapsă, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Așadar, cele constatate de instanța de apel nu poate fi considerat ca corespunzând exigențelor CoEDO, drept consecință, decizia instanței de apel urmează a fi desființată total, pe motiv că instanța de apel nu și-a exercitat în deplină măsură atribuțiile prevăzute de lege și erorile descrise mai sus nu pot fi corectate de instanța de recurs. Or, nu pot fi menținute sentința sau decizia, actele judecătorești nefiind conforme normelor de procedură penală și art. 6 CoEDO, iar instanța de recurs nu este în drept să se expună în sensul adoptării unei noi hotărâri pentru a nu lipsi părțile de beneficiul unui grad de jurisdicție.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și a temeiurilor casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală, reieșind și din cele invocate de apărare în cererile de recurs.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Admite recursurile declarate de către avocatul Movilă Corina, în numele inculpatei Ulețcaia Tatiana, și de către avocatul Ciocanu Aliona, în numele inculpatului Ilieș Veaceslav, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 aprilie 2022 în cauza penală privindu-i pe **Ilieș Veaceslav Xxxxx** și **Ulețcaia Tatiana Xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie